

Tussenrapportage Boris brengt je bij 'n baan

Stand van zaken juni 2014

Inhoudsopgave:

1.	Tussenrapportage	3
1.1.	Voortgangsoverleg	3
2.	Projectmanagement.....	4
2.1.	Inrichting projectorganisatie.....	4
2.2.	Activiteiten projectorganisatie.....	5
3.	Scholen voortraject	6
3.1.	Inventarisatie belangstelling	6
3.2.	Resultaten voortraject	6
4.	Implementatie Boris	7
4.1.	Status scholen.....	7
4.2.	Activiteiten projectmanagement en organisatie: implementatie	7
4.3.	Bijeenkomsten en communicatie.....	8
4.4.	Instrumenten	9
4.5.	Evaluatie trainingen	9
5.	Regionale Boris-initiatieven	11
5.1.	Verschuiving naar regionale aanpak.....	11
5.2.	Rotterdam / Rijnmond Netwerkt	11
5.3.	Nijmegen.....	11
5.4.	Drechtsteden (Dordrecht en Gorinchem)	12
5.5.	Overige initiatieven.....	13
6.	Voortgang deelprojecten.....	14
6.1.	Maatwerktraject	14
6.2.	Branchecertificering	14
6.3.	Scholing praktijkopleiders.....	14
6.4.	Samenwerkingsovereenkomst scholen-kenniscentra	14
7.	Pilot praktijkonderwijs.....	15
7.1.	Stand van zaken scholen.....	15
7.2.	Deskundigheidsbevordering	16
7.3.	Monitoring	16
8.	Overige onderwerpen.....	17
8.1.	ESF-subsidie	17
8.2.	Doorontwikkeling Beroepen in Beeld	17
8.3.	Toekomst van Boris	17
9.	Realisatie	18
	Bijlage scholen	19

1. Tussenrapportage

1.1. Voortgangsoverleg

In oktober 2013 SBB, PO-Raad en het Landelijk Werkverband Praktijkonderwijs hebben een voorstel ingediend op basis van de resultaten uit de inventarisatie van de belangstelling voor de Boris-methodiek onder scholen voor voortgezet speciaal onderwijs en het praktijkonderwijs in het voorjaar van 2013. Conform de beschikking (29 november 2013) heeft in mei en juni 2014 overleg plaatsgevonden tussen de subsidievragers en de subsidieverlener. Ten behoeve van dit overleg zijn voortgangsrapportages (laatste versie 26 mei 2014) en een gespreksnotitie (laatste versie juni 2014) opgesteld. Deze rapportage bevat de informatie uit deze eerdere rapportages, aangevuld met de meest recente gegevens uit juni 2014.

Achtereenvolgens komen aan de orde: de inrichting van de projectorganisatie en uitgevoerde activiteiten (hdst. 2), het voortraject 2013 (hdst. 3), activiteiten implementatie, inclusief communicatie en de ontwikkelde instrumenten (hdst. 4), de steeds prominenter wordende regionale Boris-initiatieven (hdst. 5), voortgang van de deelprojecten (hdst. 6) en de stand van zaken in de pilot praktijkonderwijs (hdst. 7). In hoofdstuk 8 is kort informatie opgenomen voor enkele aanvullende onderwerpen. Hoofdstuk 9 bevat een overzicht van de uitputting van de middelen per 15 juni 2014.

2. Projectmanagement

2.1. Inrichting projectorganisatie

Interne projectgroep

Deze groep is verantwoordelijk voor het project en verricht de operationele werkzaamheden:

- Algemeen projectleider/aanspreekpunt OCW - Will Seignette
- Technisch projectleider - Nico Burgman
- Coördinator kenniscentra - Monique Mol
- Projectondersteuner - Ingrid Schilstra
- Communicatieadviseur - Suzanne Mulder /
Miranda van Elswijk
- Beleidsadviseur SBB - Lisette van Loon

In de projectgroep zijn personele wisselingen geweest voor wat betreft de technische projectleiding en communicatie.

Externe projectgroep

Dit is een afvaardiging van de interne projectgroep aangevuld met strategische adviseurs. De strategische adviseurs stellen hun expertise beschikbaar, bieden op strategisch niveau ondersteuning en stellen hun eigen ledencommunicatie kanalen beschikbaar ten behoeve van het project:

- Algemeen projectl./aanspreekpunt OCW/beleidsadv.SBB - Will Seignette
- Coördinator kenniscentra - Monique Mol
- Beleidsadviseur SBB - Lisette van Loon
- Vertegenwoordiger PO Raad / /LECSO - Marc Cantrijn
- Vertegenwoordiger LWV PrO - Flip Erisman
- Externe adviseur - Patrick Hallink (Edunova)
- Externe adviseur - Frits Wichers (REA)

Expertisegroep

Deze groep bewaakt het projectdoel, geeft adviezen aan interne en externe projectgroep, en maakt verbindingen met eigen organisatie of netwerken:

- Algemeen projectleider / aanspreekpunt voor OCW - Will Seignette
- Coördinator kenniscentra - Monique Mol
- Projectondersteuner - Ingrid Schilstra
- Vertegenwoordiger PO Raad - Marc Cantrijn
- Vertegenwoordiger LWV PrO/LECSO - Flip Erisman
- Themadirectie Jeugd, Onderwijs en Zorg - pro - Jorien Kuipers
- Themadirectie Jeugd, Onderwijs en Zorg - vso - Esther Cobussen
- Themadirectie Jeugd, Onderwijs en Zorg - vso - Babette Vriend
- SZW - Martijn de Wit
- VNG - Arjan Ploegmakers
- Werkgevers - Gertrud van Erp (VNO/MKB)
- Werknemers - Isabel Coenen/Adri den
Bakker (FNV)
- Onderwijsinspectie - Piet v.d .Pol
- UWV - Tonny Lips
- MBO Raad - Ben Brinkman
- Cedris - Jenny den Ouden

2.2. Activiteiten projectorganisatie

De interne projectgroep komt in principe eens in de twee weken bij elkaar. In de projectgroep worden alle lopende zaken rond de projecten besproken.

De externe projectgroep is gemiddeld eens in de vier weken. Doel van dit overleg is om op strategisch niveau te discussiëren over relevante ontwikkelingen en de plaats van Boris daarin. In april 2014 is Frits Wichers (REA) aangesloten, die vanuit zijn specifieke kennis en netwerk kan adviseren over diverse onderwerpen.

Met leden van de expertisegroep is tot nu toe op individuele basis contact geweest. Er zijn enkele wisselingen in de contactpersonen. Na het voortgangsoverleg met OCW op 12 juni 2014 heeft het Boris-projectteam besloten om het in september te plannen overleg met relevante betrokkenen als bijeenkomst van de expertisegroep te beschouwen.

3. Scholen voortraject

3.1. Inventarisatie belangstelling

Op verzoek van OCW heeft het Boris-team voorafgaand aan het opstellen van een implementatieplan en een pilotplan voor praktijkonderwijs een inventarisatie uitgevoerd. Het doel van deze inventarisatie was om scholen te informeren over de methodiek en te peilen of ze de ambitie hebben om de Boris-methodiek op hun school in te voeren. Daarnaast heeft het Boris-team de Boris- methodiek beschreven en de systematiek van het werkend leren in de context van relevante wetgeving en ontwikkelingen rond de doelgroep geplaatst. De resultaten van de inventarisatie, beschrijving van de methodiek en conclusies zijn verwerkt in de rapportage "Inventarisatie Boris - Rapportage resultaten inventarisatie, beschrijving van de methodiek Boris, conclusies en voorstellen voor het vervolg" (28 juni 2013).

3.2. Resultaten voortraject

Regionale bijeenkomsten vso en praktijkonderwijs

Regio-bijeenkomsten maart 2013	Bezoekers	Scholen
4	>200	95

Voorlichting via andere kanalen

	VSO	PrO	Totaal
Belangstelling implementatie	77	77	154
Deelname pilot	16	28	44
Deelname scholing	61	49	110

Geselecteerde scholen voor pro-pilot

	Naam	Plaats
1	Kolom Praktijkcollege Noord	Amsterdam
2	't Genseler	Hengelo
3	Het Segment	Gouda
4	Pieter Zandt	Kampen
5	PRO Emmen	Emmen
6	Gooise Praktijkschool	Hilversum
7	ProNovaCollege	Schiedam
8	Pronova Praktijkonderwijs	Winterswijk
9	't Wildveld	Venlo
10	PrO Almere	Almere

4. Implementatie Boris

4.1. Status scholen

Het Boris-team onderscheidt 3 statussen voor de scholen:

- Pilot praktijkonderwijs
- Aspirant-scholen implementatie (vso en pro)
- Implementatieschool (vso en pro)

Pilot praktijkonderwijs betreft de scholen die geselecteerd zijn voor de onderzoekspilot 2013-2015. Aspirant-scholen zijn de scholen waarmee contact is om de implementatie van de Boris-systematiek voor te bereiden. Een groot aantal van deze scholen nemen deel aan het scholingsaanbod. Implementatie-scholen zijn de scholen waar gestart is met de organisatie van de implementatie.

Tevens zijn scholen aangehaakt aan regionale initiatieven. Deze scholen kunnen worden onderverdeeld in de drie bovengenoemde categorieën. Zie ook hoofdstuk 4 Regionale Boris-initiatieven. In bijlage 1 is een overzicht van alle scholen opgenomen.

Aantal van Naam organisatie	Schooltype		
Boris type	pro	vso	Eindtotaal
Aspirant	14	35	49
Implementatie	11	5	16
pro-pilot	10		10
Eindtotaal	35	40	75

4.2. Activiteiten projectmanagement en organisatie: implementatie

Om het implementatieproces op te starten zijn op de volgende drie terreinen activiteiten uitgevoerd:

1. Formele borging van samenwerking door samenwerkingsovereenkomsten
2. Intake- en vervolggesprekken over 0-meting (Boris Zelftest) en vaststelling van wensen / behoeften van de individuele scholen
3. Opstarten van procesbegeleiding op de scholen vanuit de kenniscentra

Samenwerkingsovereenkomsten

- Samenwerkingsovereenkomsten t.b.v. de projectorganisatie zijn gereed
- Samenwerkingsovereenkomsten kenniscentra en scholen zijn bijna afgerond
- Samenwerkingsovereenkomst met PO-raad/Lecso en LWV PrO zijn in ontwikkeling
- Met de kenniscentra zijn / worden afspraken gemaakt over de inzet van Boris-procesbegeleiders op de scholen (momenteel 6 personen voor de pilotscholen praktijkonderwijs en de regionale initiatieven in Rijnmond en Nijmegen)

Start implementatieproces

Follow up na informatiebijeenkomsten:

- Onderzoekspilot praktijkonderwijs: met alle scholen zijn intakegesprekken gevoerd om de pilot op te starten. Bij de intake zijn de door de scholen ingevulde 'Zelftest Boris' betrokken. De scholen hebben tevens een nulmeting ingevuld.
- Implementatie vso-scholen: met alle scholen zijn afspraken ingepland of reeds gevoerd om wel/geen deelname en de vorm van deelname te bespreken

- Implementatie pro-scholen: met alle scholen zijn afspraken ingepland of reeds uitgevoerd om wel/geen deelname en de vorm van deelname te bespreken

De intakegesprekken hebben veelal geleid tot vervolgesprekken. Een korte samenvatting van de bevindingen op de pilotscholen praktijkonderwijs is opgenomen in paragraaf 7.1.

4.3. Bijeenkomsten en communicatie

Een goede informatievoorziening is cruciaal voor het slagen van het implementatieproces. Naast individueel contact op schoolniveau is aandacht besteed aan de ontwikkeling van communicatiemateriaal en bijeenkomsten. In de loop van het schooljaar is daarnaast steeds meer afstemming geweest met gemeenten, zie hoofdstuk 5.

Bijeenkomsten

Informatiebijeenkomst scholen

In januari zijn voor de drie verschillende groepen informatiebijeenkomsten georganiseerd. De aantallen deelnemende scholen en deelnemers zijn in onderstaand overzicht weergegeven.

	Pro-pilot 15-01-2014		Vso- implementatie 21-01-2014		Pro- implementatie 22-01-2014	
	Aanwezige scholen	Aantal deelnemers	Aanwezige scholen	Aantal deelnemers	Aanwezige scholen	Aantal deelnemers
Pro	10	23			8	10
Vso	1(*)	1	11	23		

(*) Opm: aanwezigheid VSO de Velddijk (Venlo): gaan fuseren met Pro 't Wildveld (Venlo)

Kenniscentra

- Informatiebijeenkomst februari 2014
- Procesbegeleiders (m.n. pilot praktijkonderwijs): twee bijeenkomsten 17 april en 10 juni 2014
- Training kenniscentra is gepland op 30 juni 2014 en 18 september 2014

Scholing en coaching scholen

Er zijn 11 trainingen gegeven. Trainingen zijn met name gepland en uitgevoerd op schoollocaties. Het gaat om:

- 4 docententrainingen Algemene introductie Boris-systematiek (77 docenten van 21 scholen)
- 2 docententrainingen "Loopbaanoriëntatie" (39 docenten van 13 scholen)
- 2 docententrainingen "Maatwerk-opleidingstraject" maken (41 docenten van 11 scholen)
- 2 docententrainingen "Werken met leerbedrijven 1" (37 docenten van 11 scholen)
- 1 managementtraining "Arbeidstoeleiding en werkend leren" (11 deelnemers van 7 scholen)
- Naast de landelijke trainingen zijn er ook trainingen voor het regionale initiatief Rijnmond uitgevoerd. Hieraan hebben docenten en managers van 2 vso- en 9 praktijkscholen deelgenomen.

Het trainingsaanbod is op 1 februari 2014 gepubliceerd op borisbaan.nl en gecommuniceerd naar de scholen. Docenten en management kunnen zich online inschrijven. Ten behoeve van de communicatie is een leaflet met informatie over de trainingen ontwikkeld.

Er is een vervolgplanning met een nieuwe serie trainingen. Module 5 en 6 voor docenten en module 2 voor het management worden in de periode september-november uitgevoerd.

Communicatie

- De website Borisbaan.nl is vernieuwd. Verdere doorontwikkeling vindt doorlopend plaats.
- Ontwikkeling borisbox: gekeken wordt hoe de toolbox kan worden gekoppeld aan borisbaan.nl
- Inrichting helpdesk
- Communicatie uitingen: informatiefolders uit maart 2013; brochure "Boris brengt je bij 'n baan" (handleiding / informatie over de methodiek); updates van informatiefolders zitten in de planning
- Leaflet Boris Trainingen 2014
- Notitie dagelijks bestuur SBB (06-12-13)
- Notitie directeuren kenniscentra (06-12-13)
- Notitie voor gemeenten "Arbeidstoeleiding van jongeren met een beperking" (februari 2014)
- Notitie over ontwikkelingen voor OCW, sociale partners, UWV "De toekomst van Boris" (mei 2014)
- Berichten op websites Landelijk werkverband praktijkonderwijs en LECSO

4.4. Instrumenten

De volgende instrumenten zijn ontwikkeld:

- Stappenschema Boris
- Competentieprofiel praktijkopleider plus
- Inhoud van de trainingen scholen en kenniscentra
- Lesbrief Beroepenbeeld.nl, versie vso en pro
- Boris Werkplan
- Boris Trajectplan
- Boris Zelftest
- Boris Nulmeting
- Handreiking boris brengt je bij 'n baan

Nog in ontwikkeling zijn:

- Protocol ontwikkelen bedrijvennetwerk
- Handboek voor de school
- Overeenkomsten leerbedrijven (moeten afspraken bevatten over feedback en waarborgen om de leertijd en de leeropbrengsten bij de leerbedrijven in te passen in de verantwoordingsystematiek)
- Model praktijkovereenkomst
- Model leerlingprofiel
- Modelcertificaat (branchecertificering)

4.5. Evaluatie trainingen

Een werkgroep heeft eind 2013 / begin 2014 de trainingsinhoud ontwikkeld en een planning voor de uitvoering opgesteld. De trainingsorganisatie, ondergebracht bij de projectondersteuner van het Boris-projectteam, heeft in overleg met de scholen de locatie bepaald.

Voorafgaand aan de trainingen hebben de scholen een leaflet met informatie over de inhoud van de trainingsmodules en een kalender ontvangen. Deze zijn ook op de website borisbaan.nl gepubliceerd. Op verzoek van het management van de implementatiescholen, zijn de trainingen in de middag / avond

gepland. Naast de landelijke trainingen zijn er ook trainingen voor het regionale initiatief Rijnmond uitgevoerd.

Alle uitgevoerde trainingen zijn geëvalueerd. De deelnemers evalueren de trainingen overwegend met 'voldoende' en 'goed'. Ze geven aan dat gaandeweg het werken met de Boris-systematiek steeds duidelijker wordt. Uit de evaluaties vallen een aantal zaken op:

- De startsituatie van de deelnemende scholen verschilt. Scholen zitten op een verschillend kennisniveau. Dit maakt het lastig om aan te sluiten bij de kennis en ervaring van de deelnemers. Het onderscheid tussen vso en praktijkonderwijs speelt hierin mee. Ook de achtergrond van de deelnemers verschilt (functie). Bij een volgende cyclus van Boris-trainingen zal hier zoveel mogelijk rekening worden gehouden bij de inschrijving.
- Over het algemeen is gevraagd om meer concretere informatie over de toepassingen en concrete voorbeelden, bijvoorbeeld de toepassing van het loopbaaninstrumentarium en meer informatie over het opzetten van een bedrijvennetwerk. Daarnaast is aangegeven dat een lijst met begrippen en afkortingen handig zou zijn.
- De deelnemers hebben een grote behoefte aan de afwisseling van theorie en praktijk en het uitwisselen van ervaringen. In de trainingen is hiervoor ruimte ingepland.
- Punt van overweging is het tijdstip van de trainingen. Enkele docenten doen voorstellen voor de ochtend/middag.

Voor zover mogelijk zijn aanpassingen gedaan in de trainingen op basis van de feedback. Het projectteam onderzoekt de mogelijkheden om de doelgroep van elke training homogener te maken op een zodanige manier, dat de trainingen uitvoerbaar blijven. Wanneer de eerste cyclus trainingen is afgerond in november, volgt een uitgebreide evaluatie.

5. Regionale Boris-initiatieven

5.1. Verschuiving naar regionale aanpak

Regionaal zijn er samenwerkingsinitiatieven waarbij de Boris-methodiek geïmplementeerd wordt. Deze maken geen onderdeel uit van de beschikking. Deze initiatieven worden (deels) gesubsidieerd door (centrum) gemeenten. Gedurende het eerste jaar van het project is gebleken dat een regionale aanpak effectief is. Daarom wordt het overleg met partners in de regio's voortgezet. De consequentie hiervan is dat het Boris-projectteam een algemene coördinerende rol heeft en de binnen het Boris-project ontwikkelde instrumenten en werkwijzen beschikbaar stelt voor aanpalende projecten.

5.2. Rotterdam / Rijnmond Netwerkt

Centrumgemeente Rotterdam financiert de implementatie van de Boris-methodiek. De beschikking is geaccordeerd per 23 december 2013, maar omdat de beschikking niet goed aansluit bij contractpartner SBB vindt nog overleg plaats over bijstelling. Rijnmond Netwerkt is een samenwerkingsverband van 16 scholen. Rijnmond Netwerkt coördineert de implementatie van Boris vanuit de scholen. Deelnemende scholen:

Rijnmond	65	Overschie College	Rotterdam
	69	Olympia College Praktijkonderwijs (Nieuw Zuid)	Rotterdam
	83	LMC Praktijkonderwijs Talingstraat	Rotterdam
	84	LMC Praktijkonderwijs Schietbaanstraat	Rotterdam
	85	LMC Praktijkonderwijs Huismanstraat	Rotterdam
	110	Het Passercollege	Rotterdam
	147	Accent Praktijkonderwijs Delfshaven	Rotterdam
	148	Accent Praktijkonderwijs Capelle	Capelle aan de IJssel
	161	Accent Praktijkonderwijs Hoogvliet	Hoogvliet
	162	A.J. Schreudercollege	Rotterdam
	166	Accent Praktijkonderwijs Centrum	Rotterdam

De deelnemende scholen hebben de Boris Zelftest ingevuld waarvan een analyse is gemaakt. In het kader van dit project zijn 100 deelnemers geselecteerd en met BSN aangemeld bij de gemeente. De docenten hebben van de deelnemers een Boris Trajectplan ingevuld en de Boris-procesbegeleider heeft deze besproken. Een deel van de deelnemers bevindt zich in de laatste fase van het onderwijs, en een ander deel in de voorlaatste fase.

In overleg met de scholen en de projectleider van Rijnmond Netwerkt zijn vervolgacties uitgezet voor de scholen en de kenniscentra. Ter ondersteuning van het implementatieproces zijn voor de deelnemende scholen tot nu toe een aantal trainingen uitgevoerd: twee voor het management en twee voor de docenten. Daarnaast is een meet & greet georganiseerd voor de kenniscentra en de scholen.

5.3. Nijmegen

Centrumgemeente Nijmegen wil de implementatie van Boris-methodiek graag mede-financieren. Werkwijze en begroting is gelijk aan Rotterdam / Rijnmond Netwerkt. SBB is niet de contractpartner van de gemeente in dit geval. In voorbereiding is een samenwerkingsverband met 9 scholen.

Voorlichting:

Bijeenkomsten	Uitgenodigde scholen	Genodigden van de scholen
30-01-2014	8	13

RBO Groningen is door de gemeente Nijmegen gevraagd de projectleiding op zich te nemen en die heeft een projectplan voorgelegd aan de gemeente. Daarin nemen 9 scholen met 130 leerlingen deel. Aanvang opleidingsjaar 2014-2015 zal het implementatieproject van start gaan.

De 9 deelnemende scholen zijn:

22	Tarcisusschool	Nijmegen	vso
23	Talita Koemi	Nijmegen	vso
36	Pro-college	Nijmegen	pro
89	Kristallis Scholengroep (Neerbosch)	Nijmegen	vso
99	Kentalis de Marwindt	Nijmegen	vso
560	Kristallis Scholengroep (H400)	Nijmegen	vso
6	Werkenrodeschool	Groesbeek	vso
76	Mikado	Gennep	vso
94	Koninklijke Visio - Onderwijs Grave	Grave	vso

5.4. Drechtsteden (Dordrecht en Gorinchem)

De wethouders van Dordrecht en Gorinchem willen de scholen voor vso en praktijkonderwijs stimuleren om de toeleiding naar duurzame arbeid van jongeren met een beperking te verbeteren door een regionaal Boris-project te organiseren. De scholen is gevraagd de Boris Zelftest in te vullen en de resultaten naar een centraal loket te sturen. Daar is een analyse gemaakt van de uitslag en een advies opgesteld voor de aanpak van een gemeenschappelijk project.

De wethouders hebben in overleg met de schoolbesturen ende besturen van de samenwerkingsverbanden het draagvlak daarvoor vergroot. De bekostiging wordt deels verkregen uit de ESF-A aanvraag van de gemeente. Het aantal leerlingen in de implementatie is nog niet precies bekend maar zal rond de 200 liggen.

De 13 deelnemende scholen zijn:

37	PrO Wartburg College (locatie Marnix)	Dordrecht	pro
77	Merewade College Praktijkonderwijs	Gorinchem	pro
134	De Noordhoek	Gorinchem	pro
333	Hans Petrischool	Dordrecht	pro
369	KIEM onderwijs met zorg (v/h De Vlij)	Dordrecht	vso
420	Park College	Dordrecht	vso
476	School Bleyburgh	Sliedrecht	vso
545	Yulius (locatie de Drechtster)	Dordrecht	vso
555	Yulius (locatie het Tij)	Dordrecht	vso
557	VSO De Stroom	Dordrecht	vso
558	De Sprong	Zwijndrecht	pro
561	Yulius (locatie De Linge/Lingewaal)	Gorinchem	vso
489	SPON (Kleine Wereld)	Dordrecht	vso

5.5. Overige initiatieven

Daarnaast worden besprekingen gevoerd met 14 regionale clusters (scholen en gemeenten). In de gemeente Ede is wel een voorbereidend traject geweest met 10 scholen, maar hier is het niet gekomen tot verdergaande samenwerking. De gemeenten zijn belangstellend naar elkaars motieven en werkvormen en we bereiden een bijeenkomst met wethouders van initiatiefnemende en belangstellende gemeenten voor.

LTO Nederland heeft samenwerking gezocht met het Boris-project om vanuit het sectorbeleid participatie de instroom van de doelgroep bij de bedrijven te ondersteunen. Daartoe worden in 5 regio's clusters van leerbedrijven gekoppeld aan vso en pro-scholen en ondersteund bij het bereiken van duurzame arbeidsplaatsen. LTO zal ook haar medewerking geven aan de methode van branchecertificering.

Justitie heeft samenwerking gezocht met het Boris-team om de methodiek te gebruiken bij de scholing binnen de justitiële jeugdinstituten met voortzetting van het traject na het einde van de detentie door de reclassering. Branchecertificering moet de arbeidsmarktkansen van jeugdige delinquenten verbeteren. Concrete besprekingen zijn gevoerd met het ministerie van Justitie, de inrichting Nieuwegein en de Jeugdinrichting Spijkenisse (Kompas College).

6. Voortgang deelprojecten

Alle vier de deelprojecten zijn in de opstartfase. De eerste bijeenkomsten zullen worden gehouden voor de zomervakantie. Ten behoeve van de te bereiken doelstellingen van de verschillende deelprojecten is het nodige voorwerk gedaan.

6.1. Maatwerktraject

Ten behoeve van het maatwerktraject is een studie uitgevoerd naar de ict mogelijkheden om met de beschikbare data in kwalificatiesmbo.nl een aanvullende applicatie te maken voor het gebruik van deze data in een schoolomgeving om maatwerk uit de dossiers samen te kunnen stellen. Via een ontwikkelgroep van de roc's is een voorstel gemaakt om te technische aanpak te realiseren. Binnen de scholengroep van het collectieve Boris-project Rijnmond Netwerkt in Rotterdam is een Boris trajectplan gerealiseerd dat als kader dient voor de verbinding van de gegevens uit de oriëntatie van elke leerling met de gegevens van de maatwerkopleiding.

6.2. Branchecertificering

Ten behoeve van de certificering is een onderzoek uitgevoerd naar de randvoorwaarden waarbinnen de certificering kan plaatsvinden. Op basis daarvan is een ontwerp gemaakt van de administratieve procedure van een centraal certificeringsloket dat goedkoop, snel en doelmatig de service kan leveren die gevraagd wordt. Tegelijkertijd wordt er een onderzoek uitgevoerd naar de staande certificeringspraktijk bij de branches. Met KPC is overleg gevoerd om een gezamenlijke lijn te hanteren. KPC neemt daartoe deel in de werkgroep.

6.3. Scholing praktijkopleiders

De scholing van de praktijkopleiders voor de aanvullende begeleidingsvaardigheden wordt uitgevoerd door de kenniscentra op verzoek van de bedrijven. Bewaakt wordt dat bij alle trajecten die in de Boris implementatie worden opgenomen de praktijkopleider aan het begin van het traject wordt geschoold. Bezien moet worden hoe het scholingsaanbod na de transitie van de kenniscentra naar SBB kan worden gecontinueerd. De werkgroep zal dit als extra taak op zich nemen.

6.4. Samenwerkingsovereenkomst scholen-kenniscentra

Naast de samenwerkingsovereenkomsten met de individuele scholen is behoefte ontstaan aan een collectieve overeenkomst voor de regionale Boris-projecten in opdracht van de gemeenten. Er is contact gelegd met de VNG om te streven naar een modelovereenkomst die binnen regioprojecten kan worden gesloten met daarin de juiste verantwoordelijkheidsverdeling tussen gemeente, scholen, samenwerkingsverband vso, pro en SBB.

7. Pilot praktijkonderwijs

7.1. Stand van zaken scholen

Voor de pilot zijn 10 scholen geselecteerd die ieder 10 leerlingen leveren. Met alle scholen zijn intakegesprekken gevoerd door Will Seignette en Monique Mol. Scholen hebben een Boris Zelftest en een Boris Nulmeting ingevuld. Voor elke school wordt een Werkplan opgesteld met daarin de stand van zaken.

Met de Nulmeting geven scholen aan wat hun verwachtingen zijn. Uit de nulmeting komen een aantal bevindingen naar voren:

- De scholen verwachten het meeste rendement van de pilot te ervaren bij het maken van maatwerk uit de kwalificatiestructuur, uitgaande van de werkprocessen in het bedrijf, en bij het samenwerken met leerbedrijven. Ook de ondersteuning van het bedrijf bij het opleiden van een leerling met een beperking scoort relatief hoog. Het organiseren van de overgang naar duurzaam werk scoort het laagst, vermoedelijk omdat de indruk bestaat omdat dat buiten het vermogen van de school ligt.
- Het meeste resultaat verwachten de scholen bij de implementatie te bereiken in hun relatie met het regionale bedrijfsleven en bij de sturing op de professionaliteit van het team. Het minste resultaat wordt verwacht van de onderlinge samenwerking van de scholen in de eigen regio.
- De scholen verwachten na de implementatie op duurzame ondersteuning te zijn aangewezen bij de loopbaan oriëntatie op de regionale arbeidsmarkt, bij de samenwerking met de leerbedrijven in het werkend leren en bij de certificering van het opleidingsresultaat.
- Verder wil men een betere relatie met de bedrijfstakken en een groter bedrijvensnetwerk. Intern verwacht men een betere afstemming van de inrichting van het onderwijs op de individuele ontwikkelingsmogelijkheden van de leerlingen.

In het Boris Werkplan worden acties opgenomen:

- Op school/project niveau
- Per fase/stap in het Boris-Stappenplan
- Per deelnemer

Bij de selectie van de deelnemers voor een Boris-traject onderscheiden we enkele categorieën:

- Deelnemers die nog geen beroepskeuze hebben gemaakt
- Deelnemers die een opleiding kiezen die de school niet in haar aanbod heeft
- Deelnemers waarvan te verwachten is dat er knelpunten kunnen zijn in het bedrijf

Daarbij constateren we dat de scholen een omslag willen maken naar opleiden voor de arbeidsmarkt en samen met de bedrijven.

De pilotscholen hebben de deelnemers geselecteerd en gaan aan de slag met het invullen van het Boris Trajectplan voor alle leerlingen. Aan iedere pilotschool is een Boris Procesbegeleider verbonden die de trajectplannen bespreekt met de docenten. Op maat worden afspraken gemaakt over de vervolgstappen voor de deelnemer.

7.2. Deskundigheidsbevordering

De uitgevoerde trainingen zijn met name gevolgd door docenten en management van de pilot-scholen en de scholen binnen Rijnmond Netwerkt. Veel scholen van regionale projecten schrijven direct in op het scholingsaanbod nog voordat het regionale plan klaar is. Daardoor ontstaat een situatie van krediet, bevoorschotting of verrekening, en daardoor veel administratieve last.

7.3. Monitoring

Zie het bestand 'Onderzoekspilot praktijkonderwijs' voor details rond de onderzoeksvragen en instrumenten die worden ingezet.

8. Overige onderwerpen

8.1. ESF-subsidie

De scholen kunnen nu rechtstreeks ESF subsidie aanvragen voor hun aanvullende activiteiten in het kader van de arbeidstoeleiding. Het budget dat beschikbaar komt vanaf 2014 is ten eerste een stuk lager dan voorheen en ten tweede niet meer aan te vragen door de school maar door de gemeente. OCW heeft ten behoeve van het agentschap ESF (SZW) een Menukaart PrO VSO 2014-2020 opgesteld waarin de methodiek Boris expliciet als subsidiabel doel is aangegeven.

Het Boris-team heeft om partijen in de regio – scholen, gemeenten– te faciliteren, door RBO een instrument laten ontwikkelen om te helpen bij het doen van de aanvragen. Op deze manier wordt de regionale samenwerkingsvariant versterkt.

8.2. Doorontwikkeling Beroepen in Beeld

De website beroepeninbeeld.nl is vernieuwd. De bijbehorende lesbrief voor docenten in het vmbo heeft een update gekregen. Daarnaast is er een variant van deze lesbrief ontwikkeld voor vso en praktijkonderwijs.

8.3. Toekomst van Boris

Op 15 mei en 12 juni 2014 is met OCW afgestemd over de voortgang van het Boris-project. Ook is in het overleg van 12 juni verkennend gesproken over de toekomst van Boris en de duurzaamheid van de voorzieningen zoals die nu binnen het project aan de scholen voor vso en praktijkonderwijs worden aangeboden. Daarnaast is meer in het algemeen gesproken over de facilitering van de toeleiding van jongeren met een beperking naar duurzame arbeid.

Aanleiding voor het overleg op 12 juni, was naast de bepalingen in de subsidiebeschikking, de transitie van de kenniscentra en het bureau SBB naar SBB nieuwe stijl. Door de verschuivingen in verantwoordelijkheden en taken van SBB, is het noodzakelijk om de uitrol van de Boris-systematiek met de inzet van de kenniscentra te heroverwegen en een structuur te ontwikkelen voor de toekomst.

In de gespreksnotitie voor 12 juni worden drie scenario's geschetst: het ontwikkelingsscenario, het beschikbaarheidsscenario en het eindscenario. Bijlage hierbij is de inhoudelijke notitie "De toekomst van Boris" (mei 2014). Op basis van deze overleggen is geconcludeerd dat wijzigingen in de begroting en activiteiten in de huidige projectstructuur vooralsnog niet nodig zijn. Wel is de snelheid waarmee regionale initiatieven van de grond komen een punt van aandacht, gezien de bezetting van de Boris-projectorganisatie.

OCW heeft in het overleg op 12 juni aangegeven het net als SBB belangrijk te vinden om de voorzieningen voor de doelgroep te behouden. OCW heeft daarom besloten om in september 2014 een ronde tafelgesprek te organiseren met de belangrijkste stakeholders over de vraag wat nodig is om de arbeidstoeleiding van jongeren met een beperking duurzaam vorm te geven. Het ministerie zal de uitkomst van dat overleg benutten in de besluitvorming.

9. Realisatie

Ureninzet SBB t/m 26 juni 2014

	Uren begroot 2013-2015	2013	2014 t/m juni	Totaal
Senior beleidsadviseur / projectleider SBB	1500	141	767	908
Beleidsadviseur SBB	680	42,5	204	246,5
Secretariaat SBB	30	1,5	5,75	7,25
Management SBB	130	2,5	4	6,5
Advies ICT, financieel, juridisch, communicatie	40	16,75	48,5	65,25
Totaal uren	2380	204,25	1029,25	1233,5
Totaal € (uurtarief € 98,24)	233.811	20.066	101.114	121.179

Materiële kosten

Op 30 juni 2014 is voor € 83.243 aan facturen geregistreerd. In het eerste schooljaar zijn nog geen kosten voor leerlingtrajecten praktijkonderwijs in rekening gebracht.

Bijlage scholen *bijgewerkt 27 juni 2014*

Aspirant-scholen zijn de scholen waarmee contact is om de implementatie voor te bereiden. Een groot aantal van deze scholen nemen deel aan het scholingsaanbod. Implementatie-scholen zijn de scholen waar gestart is met de organisatie van de implementatie. PRO-pilot betreft de scholen die geselecteerd zijn voor de pilot.

Aantal van Provincie							Schooltype		
Boris type	Regioproject	Boris nummer	Naam organisatie	Adres	Postcode	Plaats	PrO	VSO	
Aspirant	Drechtsteden	37	PrO Wartburg College	Prof. Waterinklaan 41	3312 KM	Dordrecht	1		
		77	Merewade College Praktijkonderwijs	Merwedekanaal 8	4206 BC	Gorinchem	1		
		134	De Noordhoek	Hoefslag 8	4205 NK	Gorinchem	1		
		333	Hans Petrischool	Anna van Saksenstraat 11	3314 NC	Dordrecht	1		
		368	KIEM onderwijs met zorg (v/h De Dordtse Buitenschool)	De Sitterstraat 9	3318 AA	Dordrecht		1	
		369	KIEM onderwijs met zorg (v/h De Vlij)	De Sitterstraat 9	3318 AA	Dordrecht		1	
		420	Park College	S.N. Hugo van Gijnweg 10	3317 JM	Dordrecht		1	
		476	School Bleyburgh	Maaslaan 6	3363 CJ	Sliedrecht		1	
		545	Yulius (locatie de Drechtster)	Atmosfeerstraat 32	3328 GD	Dordrecht		1	
		555	Yulius (locatie het Tij)	Groenedijk 49	3311 DB	Dordrecht		1	
		557	VSO De Stroom	Reeweg Zuid 22	3317 NH	Dordrecht		1	
		558	De Sprong	Stenenkamer 43	3332 KP	Zwijndrecht		1	
		559	Halte Patersweg	Patersweg 53	3314 HT	Dordrecht		1	
		561	Yulius (locatie De Linge/Lingewaal)	Merwedekanaal 8a	4206 BC	Gorinchem		1	
		489	SPON (Kleine Wereld)	Oranjelaan 15	3311 DH	Dordrecht		1	
			Drechtsteden/ Zuid West	128	De Sprong Elzenhof	Elzenhof 124	3363 HE	Sliedrecht	
		Zuid West	565	Yulius (locatie Discovery College)	Dennenhout 1	2994 GC	Barendrecht		1
		Ede	127	De Toekomst	Asakkerweg 5	6718 ZE	Ede Gld		1
			207	CSV Veenendaal	Sportlaan 11-13	3905 AD	Veenendaal		1
			260	De Meerwaarde, locatie Praktijkonderwijs	Rietberglaan 6	3771 RD	Barneveld		1
	365		J.H. Donnerschool	Rudolphlaan 5	3794 MZ	De Glind		1	

		456	R.S.G. Pantarijn, loc. Praktijkonderwijs	Hollandseweg 9	6706 KN	Wageningen	1
		491	St. CSG Het Streek	Zandlaan 25	6717 LN	Ede Gld	1
		521	Van Lodenstein College Locatie Ede	Verlengde Parkweg 49	6717 GL	Ede Gld	1
		562	Vester College	Hendrik Stafweg 2	6712 EA	Ede Gld	1
		563	De Oranjeschelp	David Tenierslaan 8	3904 ZA	Veenendaal	1
		564	Rehobothschool Veenendaal	Koninginnelaan 46	3905 GJ	Veenendaal	1
	Nijmegen	22	Tarcisusschool	Pater Eijmardweg 19	6525 RL	Nijmegen	1
		23	Talita Koemi	Burgemeester Daleslaan 1	6532 CL	Nijmegen	1
		36	Pro-college	Celebesstraat 12	6524 KE	Nijmegen	1
		89	Kristallis Scholengroep (Neerbosch)	Scherpenkampweg 20	6545 AL	Nijmegen	1
		99	Kentalis de Marwindt	Nijlpaardstraat 4	6531 RR	Nijmegen	1
		560	Kristallis Scholengroep (H400)	Hatertseweg 400	6533 GV	Nijmegen	1
			3	Yulius Prima arbeidstoeleiding	Boerhaavelaan 2	2992 KZ	Barendrecht
	(leeg)	14	VSO De Velddijk	Hulsterweg 1	5912 PL	Venlo	1
		17	VSO de Argo	Evertsenlaan 84	4535 AD	Terneuzen	1
		25	t Schip VSO ZMOK	J.J. van Deinselaan 32	7541 PE	Enschede	1
		26	Stip VSO	Europalaan 89	3526 KP	Utrecht	1
		27	Stedelijk VSO 's-Hertogenbosch	T.M. Kortenhorstlaan 2	5244 GD	's-Hertogenbosch	1
		29	ssoe Taalbrug de Beemden	Weegschaalstraat 3	5632 CW	Eindhoven	1
		30	ssoe mgr. Bekkersschool	Jacob Oppenheimstraat 1	5652 HG	Eindhoven	1
		104	Jac. Fruytier SG	(leeg)	(leeg)	Zwolle	1
		113	Herman Broerenschool VSO	Clara van Sparwoudestraat 1	2612 SP	Delft	1
		114	Helionare	Relweg 51	1949 EC	Wijk aan Zee	1
		116	Futura College Woerden	Kuypersweg 25 A/B	3449 JA	Woerden	1
		129	De Schalm	Brabantlaan 3	4817 JW	Breda	1
		153	Bernardusschool	Ruychrocklaan 340	2597 EE	's-Gravenhage	1
		167	Herman Broerenschool VSO	Verhagenplein 9	2671 HS	Naaldwijk	1
		374	Kompascollege	Borgtweg 1	3202 LJ	Spijkensisse	1

Implementatie	Nijmegen	6	Werkenrodeschool	Nijmeegsebaan 9	6561 KE	Groesbeek	1	
		76	Mikado	Stiemensweg 175	6591 MD	Gennep	1	
		94	Koninklijke Visio - Onderwijs Grave	Jan van Cuykdijk 1	5361 HM	Grave	1	
	Rijnmond	65	Overschie College	Hoorweg 45	3042 BC	Rotterdam	1	
		69	Olympia College Praktijkonderwijs (Nieuw Zuid)	Olympiaweg 395	3078 HT	Rotterdam	1	
		83	LMC Praktijkonderwijs Talingstraat	Talingstraat 170	3082 MH	Rotterdam	1	
		84	LMC Praktijkonderwijs Schietbaanstraat	Schietbaanstraat 26	3014 ZX	Rotterdam	1	
		85	LMC Praktijkonderwijs Huismanstraat	Huismanstraat 30	3082 HK	Rotterdam	1	
		110	Het Passercollege	Waghemakerestraat 11	3067 HT	Rotterdam	1	
		147	Accent Praktijkonderwijs Delfshaven	Japarastraat 4	3029 NA	Rotterdam	1	
		148	Accent Praktijkonderwijs Capelle	Wisselspoor 2	2908 AC	Capelle aan de IJssel	1	
		161	Accent Praktijkonderwijs Hoogvliet	Max Havelaarweg 53	3193 VA	Hoogvliet	1	
		162	A.J. Schreudercollege	Slinge 154	3085 EW	Rotterdam	1	
		166	Accent Praktijkonderwijs Centrum	Van Alkemadestraat 7	3031 PA	Rotterdam	1	
		(leeg)	105	J.J. Boumanschool (Chr.)	Birdaarderstraatweg 82	9101 PK	Dokkum	1
			151	C.S.G. Liudger-locatie De Ring	De Ring	9209 NW	Drachten	1
		PRO-pilot	(leeg)	24	t Wildveld Venlo	Roerdompstraat 5	5912 BR	Venlo
33	ProNovaCollege			B.H. Gretelaan 494	3118 BB	Schiedam	1	
35	PRO-Emmen			Ullevi 22	7825 SE	Emmen	1	
45	PrO Almere			J.S. Bachweg 7	1323 BA	Almere	1	
48	Praktijkschool Pronova Winterswijk			Wielwaalstraat 2	7102 HB	Winterswijk	1	
56	Praktijkonderwijs 't Genseler			Jasmijnstraat 15	7552 AH	Hengelo Ov	1	
63	Pieter Zandt Kampen			Kamperstraatweg 1a	8260 AG	Kampen	1	
95	Kolom Praktijkcollege Noord			Oostzanerdijk 139	1035 EX	Amsterdam	1	
115	GsG het Segment			Van Bergen IJzendoornpark 43	2801 AB	Gouda	1	
138	De Gooise Praktijkschool			Laapersboog 5	1213 VC	Hilversum	1	
Eindtotaal							35 40	